

Ką daryti, kai prasideda ekstremali situacija?

Ką Jums reikia daryti,
kai prasideda ekstremali situacija ir nelaimės?

1

Ką Jums reikia daryti, kai prasideda ekstremali situacija ir nelaimės?

DALIS

Vilnius, 2023

© Europos lengvai suprantamos kalbos logotipas
„Inclusion Europe“.
Daugiau informacijos rasite:
<https://www.inclusion-europe.eu/easy-to-read/>

Šis tekstas parašytas **lengvai suprantama kalba**.

Lengvai suprantama kalba reikalinga žmonėms,
kuriems sunku suprasti įprastus tekstus.

Lengvai suprantama kalba padeda jiems
gauti naujos informacijos.

Tokių tekstų jau yra įvairiose pasaulio šalyse.

Šį tekstą parengėme pagal leidinį

„Ką turime žinoti apie pasirengimą
ekstremaliosioms situacijoms ir karo metui: rimti patarimai linksmai“.

Leidinį galite rasti internete:

[ką-turime-žinoti-rimti-patarimai-linksmai-2022.pdf](#)

Tekstą lengvai suprantama kalba rengė

Miglė Baltrūnaitė ir Agnė Župerkaitė.

Tekstą lengvai suprantama kalba vertino

Olga Podzemelnaja, Robertas Medveckis, Edita Dudko.

Piešiniai Iljos Bereznicko.

Iliustracijos iš www.arasaac.org. grafinio archyvo.

Nuotraukos Krašto apsaugos ministerijos,

Renatos Baniulienės (www.civsauga.lt), policijos (www.policija.lt).

ISBN 978-609-412-234-7

Šį leidinį rasite:

[https://viltis.lt/lt/lengvai-suprantama-kalba/
Ką daryti, kai prasideda ekstremali situacija?.pdf](https://viltis.lt/lt/lengvai-suprantama-kalba/Ka_daryti_kai_prasideda_ekstremali_situacija?.pdf)

[https://kam.lt/lt/lengvai-suprantama-kalba/
Ką daryti, kai prasideda ekstremali situacija?.pdf](https://kam.lt/lt/lengvai-suprantama-kalba/Ka_daryti_kai_prasideda_ekstremali_situacija?.pdf)

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos
integralios bibliotekų informacinės sistemos
(LIBIS) portale ibiblioteka.lt.

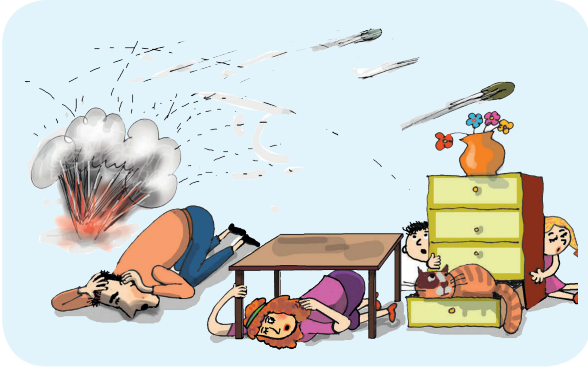
© Ilja Bereznickas, 2015, 2023

© Krašto apsaugos ministerija, 2023

© Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Viltis“, 2023

Turinys

Įvadas	6
Kaip Jūs galite pasirengti nelaimei?	8
Ką reikia daryti, kai prasideda ekstremali situacija?	12
Kokius daiktus svarbu turėti su savimi, jei prasideda ekstremali situacija	14

Ivadas

Tai yra tekstas.

Šis tekstas yra apie ekstremalias situacijas.

Ekstremali situacija yra tada, kai kyla didelis pavojus Jūsų ir kitų žmonių gyvybei, pavyzdžiui:

- prasideda karas,
- susprogsta bomba,
- kažkoks žmogus Jus pagrobia,
- kažkas nori Jus nušauti.

Šiame tekste Jums pateikiame informaciją. Informacija yra apie tai, kaip elgtis, jeigu Lietuvoje prasideda ekstremali situacija.

Jei prasideda ekstremali situacija, gali kilti pavojus Jūsų gyvybei.

Šiame dokumente rasite informacijos, kaip apsaugoti save ir kitus.

Šį tekstą parašė:

- Krašto apsaugos darbuotojai.
Krašto apsaugos darbuotojai yra tokie darbuotojai, kurie padeda saugoti arba saugo Lietuvą. Jie taip pat žino, ką reikia daryti, kad būtumėte saugūs.

- Ugniagesių gelbėtojų Civilinės saugos mokymo centro darbuotojai. Šio mokymo centro darbuotojai žino, ką reikia daryti, kai įvyksta ekstremali situacija.

Kaip Jūs galite pasirengti nelaimei?

Kai prasideda ekstremali situacija, tai reiškia, kad atsitiko nelaimė.

Jeigu atsitinka nelaimė, Jūs:

1. Pakalbėkite su savo šeima apie tai, kokios nelaimės gali nutikti.

Nelaimė yra tada, kai atsitinka kažkas blogo, pavyzdžiui:

- prasideda karas,
- susprogsta bomba,

- kažkas Jus pagrobia,
- kažkas nori Jus nušauti.

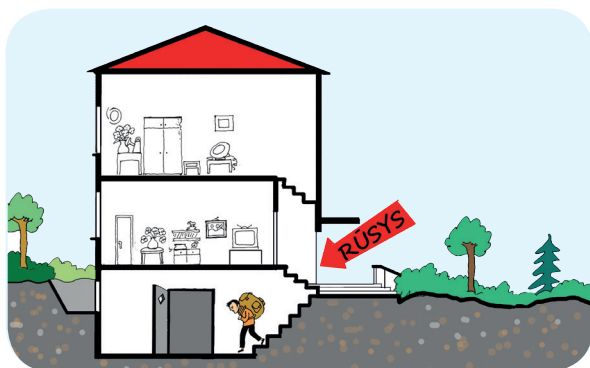
2. Kartu su šeima susitarkite, ką darysite, jei atsitiks tokia nelaimė, pavyzdžiui:

- kur eisite,
- kur susitikssite, jeigu su šeima būsite skirtingose vietose,

- kam pirmiausia skambinsite.

3. Išsiaiškinkite, kurios vietos Jūsų namuose yra saugios.

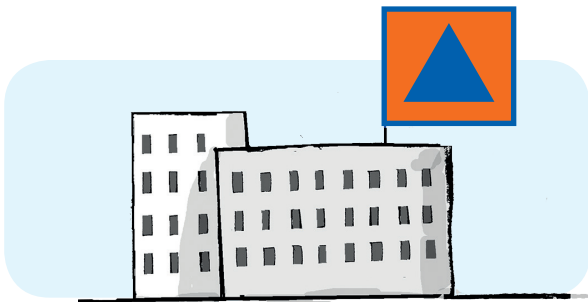
Tai reiškia, kurios vietos

Jus saugo nuo:

- cheminių medžiagų,
- sprogimų,
- ginklo šūvių.

4. Prisiminkite adresą tos vietos, kurioje susitarėte susitikti. Taip pat prisiminkite artimų žmonių telefono numerius. Adresą ir telefono numerius užsirašykite Jums patogioje vietoje, pavyzdžiui, užrašų knygelėje.

5. Jeigu negalite išvažiuoti į saugią vietą, eikite į kolektyvinės apsaugos statinį. Kolektyvinės apsaugos statinys yra toks namas, kur reikia eiti, jeigu:

- atsitiko nelaimė,
- prasidėjo karas.

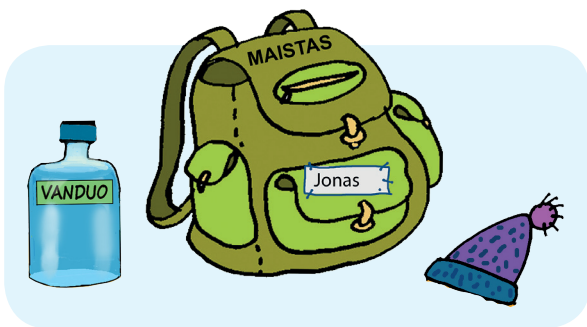
Kolektyvinės apsaugos statinį žymime tokiu ženklų.

6. Jeigu turite gyvūną, pagalvokite, kaip jais pasirūpinsite.

Ką reikia daryti, kai prasideda ekstremali situacija?

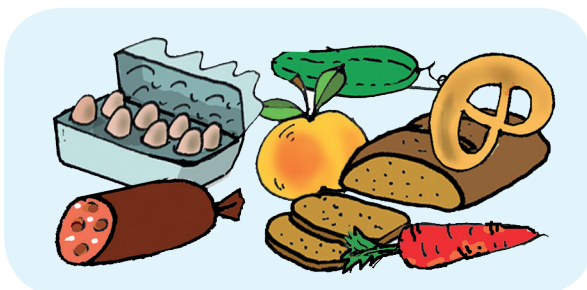
Jei prasidės ekstremali situacija,
Jūs turėsite:

1. Iš anksto susidėti daiktus,
kurių Jums gali prireikti
atsitikus nelaimei.

2. Sudėtus daiktus
laikykite tokioje vietoje,
kurioje juos būtų lengva paimti.
Taip pat praneškite šeimai,
kur padėsite daiktus.

3. Namuose turėkite maisto,
kurio Jums ir Jūsų šeimai
užteks bent trims dienoms.

4. Maistą laikykite kuprinėje, kurią lengva nešti.
5. Ant kuprinės užrašykite savo vardą ir adresą. Vardą ir adresą galite užrašyti ant kortelės. Kortelę galite prisegti prie kuprinės. Tai padės lengviau rasti kuprinę, jeigu ją pamesite.

6. Jeigu važiuosite mašina, ten galite laikyti:
- svarbius daiktus,
 - maistą.

7. Svarbius dokumentus laikykite saugioje vietoje. Saugi vieta yra tokia vieta, kur dokumentai:
- nesušlaps,
 - lengvai juos rasite.

Kokius daiktus svarbu turėti su savimi, jei prasideda ekstremali situacija:

1. Turėkite vandens.

Vienam žmogui reikia turėti bent 3 litrus vandens.

2. Turėkite pirmosios medicinos pagalbos priemones.

Pirmosios pagalbos medicinos priemonės yra:

- vaistai,
- tvarščiai,
- pleistrai.

Pirmosios medicinos pagalbos priemones galite nusipirkti vaistinėje.

3. Turėkite savo vaistus, jeigu juos vartojate.

4. Turėkite pinigų:

- grynų pinigų.

Tai tokie pinigai, kuriuos turite piniginėje.

- banko kortelę.

Tai reiškia, kad visi Jūsų pinigai yra banko kortelėje.

Jeigu Jums reikės sumokėti, pavyzdžiui, už:

- maistą,
- vaistus,

Jūs parodysite tą kortelę.

Kortelę pridėsite prie prietaiso, kuris nuskaičiuos pinigus nuo kortelės.

5. Turėkite svarbiausius dokumentus, pavyzdžiui:

- pasą,
- asmens tapatybės kortelę,
- gimimo liudijimą,
- nuosavybės dokumentus.

Nuosavybės dokumentai

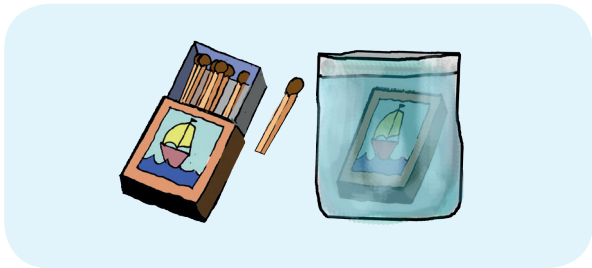
yra tokie dokumentai,

kuriuose parašyta, kad, pavyzdžiui,

Jums priklauso butas, kuriame gyvenate.

6. Turėkite degtukų arba žiebtuvėlį.

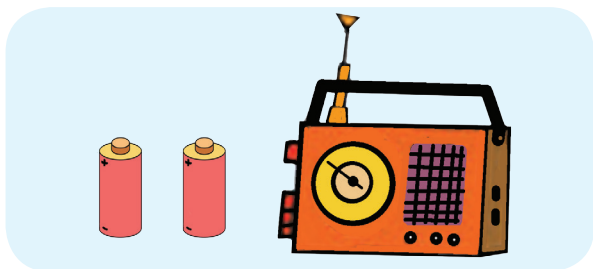

Degtukus reikia įdėti į maišelį.
Maišelis turi nepraleisti vandens,
kad degtukai išliktų sausi.
Tik sausus degtukus galima uždegti.

7. Turėkite maisto, kuris negenda,
pavyzdžiui:

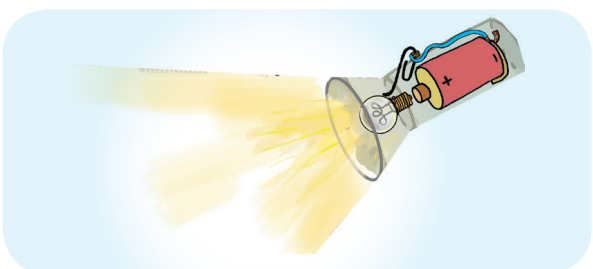
- konservai,
- makaronai,
- sausa sriuba,
- vytinta mėsa,
- džiovintas maistas,
- druska,
- sausainiai,
- konservuotos sultys,
- arbata,
- kava.

8. Turėkite radiją.

Kartu su radiju svarbu turėti atsargines baterijas.

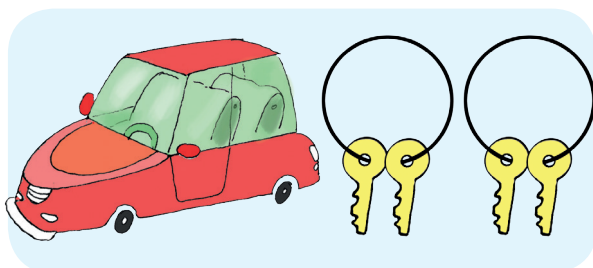
Taip radijas nenustos veikti.

9. Turėkite žibintuvėlį.

Įdėkite į žibintuvėlį baterijas.

Tada žibintuvėlis švies tamsoje.

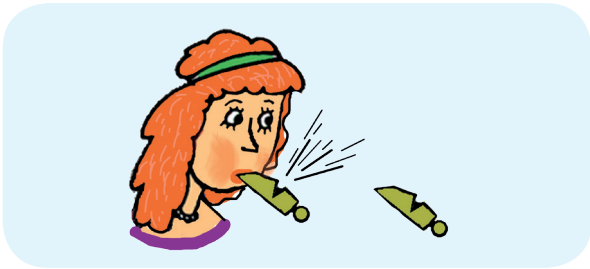

10. Jeigu planuojate vykti mašina,

turėkite 2 rinkinius mašinos raktų.

Tai bus svarbu,

jeigu vieną raktų rinkinį pamesite.

11. Turėkite signalines priemones.
Tai tokios priemonės,
kurios padės kitiems žmonėms
Jus pamatyti arba išgirsti.
Pavyzdžiui, turėkite švilpuką.

12. Turėkite savo ir šeimos
mobiliuosius telefonus.

Taip pat svarbu
pasiimti telefono įkroviklius.
Tada Jūsų telefonas veiks.

Kokius daiktus dar svarbu turėti, jeigu Jums reikės evakuotis?

Jei prasidės ekstremali situacija, pavyzdžiui:

- atsitiks nelaimė,
- prasidės karas,

Jūs turėsite išvykti iš namų į saugią vietą.

Tai vadiname evakuacija.

Kai Jums reikės evakuotis, Jūs:

1. Turėkite papildomus drabužius.

Tai reiškia, kad su savimi reikia turėti drabužius, kuriais galėsite persirengti, pavyzdžiui:

- batus,
- neperšlampamą striukę,
- kepurę,
- pirštines.

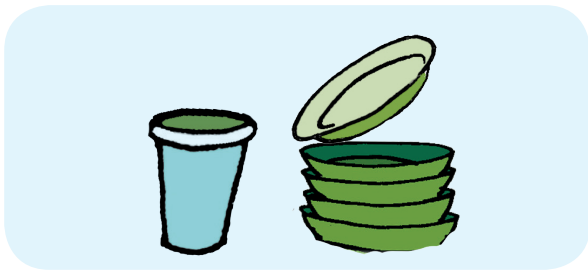

2. Turėkite patalynę.

Ji bus reikalinga, kai reikės miegoti.

Galite pasiimti ir miegmaišį.

3. Turėkite indus, kurie bus reikalingi, kai norėsite valgyti, pavyzdžiui:

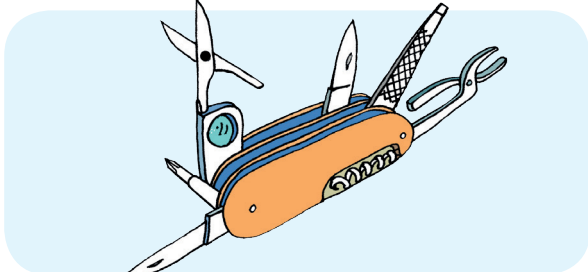
- vienkartinės lėkštės,
- vienkartinės stiklinės,
- šaukštai,
- šakutės.

Vienkartiniai indai yra tokie indai, kurie nedūžta.

Tai reiškia, kad jie nėra stikliniai.

Pavyzdžiui, šie indai gali būti iš:

- plastiko,
- popieriaus.

Taip pat su savimi turėkite:

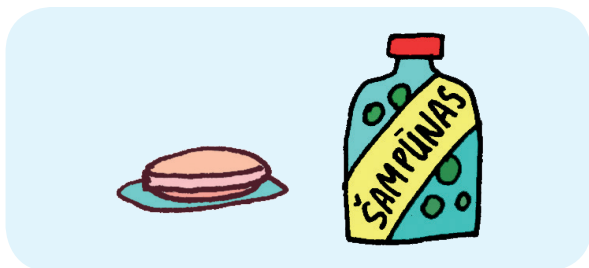
- šiukšlių maišų,
- peiliuką,
- skardinių atidarytuvą.

4. Turėkite higienos priemones.

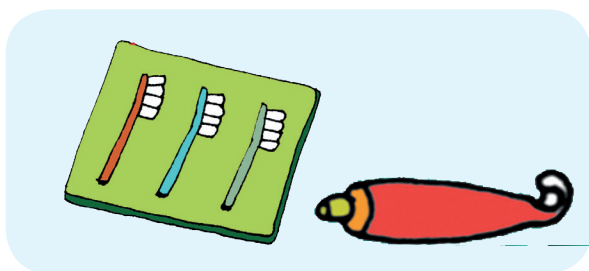
Higienos priemonės yra tokios priemonės, kurios padeda Jums likti švariems, pavyzdžiui:

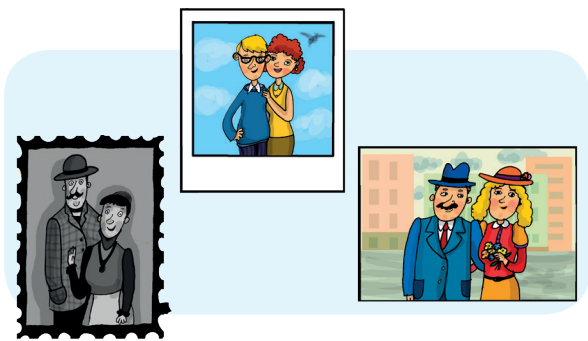
- tualetinis popierius,
- servetėlės,

- muilas,
- šampūnas,

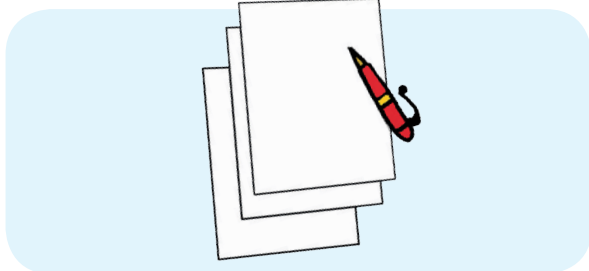
- dezodorantas,
- dantų šepetėlis ir dantų pasta.

5. Turėkite šeimos nuotraukas.
Pasiimkite svarbius šeimos daiktus.

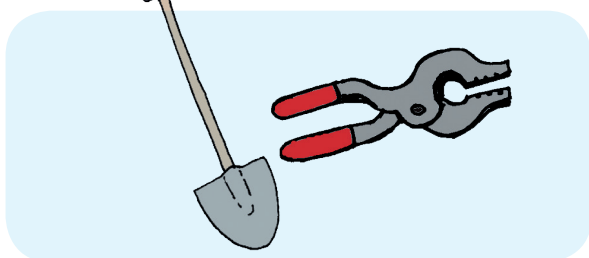

6. Turėkite žemėlapij
ir reikalingus telefono numerius.
Skambinsite tiems žmonėms,
pas kuriuos važiuosite.

7. Turėkite kitus svarbius daiktus, pavyzdžiui:

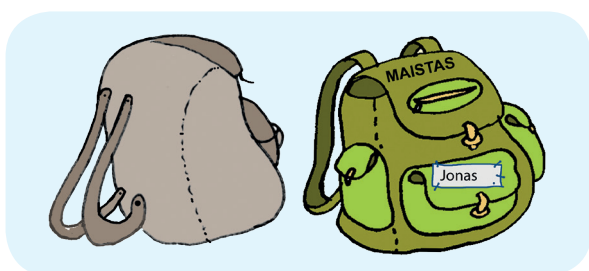
- popieriaus,
- tušinuką,

- kastuvėlį,
- reples,

- švilpuką,
- lipnią juostą.

Svarbu susidėti šiuos daiktus iš anksto. Jeigu Jums nutiks nelaimė, galėsite iškart pasiimti kuprinę.

2023 08 10. Tiražas 5000 egz. Užs. Nr. GL-36

Išleido Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija,
Totorių g. 25, LT-01121 Vilnius.

Leidinyi išleistas bendradarbiaujant su
Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Viltis“

Maketavo Krašto apsaugos ministerijos bendrųjų reikalų departamento
Vaizdinės informacijos skyrius, Totorių g. 25, LT-01121 Vilnius.

Spausdino Lietuvos kariuomenės Karo kartografijos centras,
Muitinės g. 4, Domeikava, LT-54359 Kauno r.